ROZSUDEK TRIBUNÁLU (osmého senátu)

19. května 2010 *

Ve věci T-18/05,

IMI plc, se sídlem v Birminghamu, Warwickshire (Spojené království),

IMI Kynoch Ltd, se sídlem v Birminghamu,

Yorkshire Copper Tube, se sídlem v Liverpoolu, Merseyside (Spojené království),

zastoupené M. Struysem a D. Artsem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené É. Gippini Fournierem a S. Noëm, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: angličtina.

jejímž předmětem je jednak návrh na zrušení čl. 1 písm. h) až j) a čl. 2 písm. f) rozhodnutí Komise K (2004) 2826 ze dne 3. září 2004, týkajícího se řízení podle článku čl. 81 [ES] a čl. 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.069 – Měděné sanitární trubky) a jednak podpůrně návrh na snížení pokuty uložené tímto rozhodnutím žalobkyním,

TRIBUNÁL (osmý senát),

ve složení M. E. Martins Ribeiro, předseda, S. Papasavvas a N. Wahl (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: N. Rosner, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. listopadu 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Společnosti IMI plc, IMI Kynoch Ltd a Yorkshire Copper Tube (dále jen společně „skupina IMI“ nebo „žalobkyně“) jsou součástí mezinárodní skupiny inženýrských podniků, jejichž mateřská společnost IMI je společnost založená podle anglického práva, kótovaná na Londýnské burze (London Stock Exchange).

1. *Správní řízení*

2 V návaznosti na sdělení informací učiněné společností Mueller Industries Inc. (dále jen „Mueller“) v lednu 2001 provedla Komise Evropských Společenství v březnu 2001 podle článku 14 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), předem neohlášená šetření v prostorách vícero podniků činných v odvětví měděných trubek.

3 Dne 9. a 10. dubna 2001 byla provedena doplňková šetření v prostorách společnosti KME Germany AG (dříve KM Europa Metal AG) jakož i společností Outokumpu Oyj a Luvata Oy (dříve Outokumpu Copper Products Oy) (dále jen, společně „skupina Outokumpu“). Dne 9. dubna 2001 učinila skupina Outokumpu Komisi nabídku spolupráce na základě sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci z roku 1996“), jak pro průmyslové tak pro sanitární trubky. Po doplňkových šetřeních Komise rozdělila své šetření týkající se měděných trubek do třech odlišných řízení, a sice věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky), věci COMP/E 1/38.121 (Spojovací tvarovky) a věci COMP/E 1/38.240 (Průmyslové trubky).

4 Dopisem ze dne 30. dubna 2001 předala skupina Outokumpu Komisi prohlášení, doplněné určitým počtem příloh, které popisovalo odvětví měděných trubek a koluzní dohody, které se k němu vztahovaly.

5 Dne 5. června 2002 se v rámci věci COMP/E 1/38.240 (Průmyslové trubky) uskutečnily z iniciativy Komise rozhovory se zástupci skupiny Outukumpu týkající se nabídky spolupráce učiněné tímto podnikem. Tento podnik rovněž oznámil, že souhlasí s tím, aby Komise vyslechla zaměstnance, kteří byli zapojeni do dohod, jichž se týkala věc COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky).

6 V červenci 2002, v rámci věci COMP/E 1/38.240 (Průmyslové trubky), Komise na základě článku 11 nařízení č. 17 jednak zaslala žádosti o informace společnosti Wieland-Werke AG (dále jen „Wieland“) a skupině KME [složené s KME Germany, KME France SAS (dříve Tréfimétaux SA) a KME Italy SpA (dříve Europa Metalli SpA)] a jednak vyzvala skupinu Outokumpu, aby jí sdělila doplňující informace. Dne 15. října 2002 skupina KME odpověděla na uvedenou žádost o informace. Její

odpověď obsahovala rovněž prohlášení a žádost, aby se v rámci věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky) na ni použilo sdělení o spolupráci z roku 1996. Krom toho skupina KME umožnila Komisi použít všechny informace poskytnuté v rámci věci COMP/E 1/38.240 (Průmyslové trubky) a věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky).

7 Dne 23. ledna 2003 společnost Wieland předala Komisi prohlášení obsahující žádost, aby se v rámci věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky) na ni použilo sdělení o spolupráci z roku 1996.

8 V rámci věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky) zaslala Komise dne 3. března 2003 žádosti o informace skupině Boliden, [složené ze společností Boliden AB, Outokumpu Copper Fabrication AB (dříve Boliden Fabrication AB) a Outokumpu Copper BCZ SA (dříve Boliden Cuivre & Zinc SA)], společnostem HME Nederland BV (dále jen „HME") a Chalkor AE Epexergasias Metallon (dále jen „Chalkor"), jakož i dne 20. března 2003 skupině IMI.

9 Dne 9. dubna 2003 se zástupci společnosti Chalkor setkali se zástupci Komise a požádali, aby se v rámci věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky) použilo sdělení o spolupráci z roku 1996.

10 Dne 29. srpna 2003 přijala Komise v rámci věci COMP/E 1/38.069 (Měděné sanitární trubky) oznámení námitek určené dotyčným společnostem. Poté, co uvedené

společnosti získaly přístup ke spisu v elektronické podobě a předložily písemná vyjádření, zúčastnily se s výjimkou společnosti HME slyšení dne 28. listopadu 2003.

11 Dne 16. prosince 2003 přijala Komise rozhodnutí K(2003) 4820 v konečném znění v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky), jehož shrnutí je zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 28. dubna 2004 (Úř. věst. L 125, s. 50).

2. *Napadené rozhodnutí*

12 Dne 3. září 2004 přijala Komise rozhodnutí K(2004) 2826, které se týká řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.069 – měděné sanitární trubky) (dále jen „napadené rozhodnutí"), jehož shrnutí je zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 13. července 2006 (Úř. věst. L 192, s. 21).

13 Napadené rozhodnutí obsahuje zejména následující ustanovení:

„*Článek 1*

Následující podniky porušily ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES] a od 1. ledna 1994 ustanovení čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v průběhu uvedených období účastnily

souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě, které se týkaly stanovení cen a rozdělení trhů v odvětví měděných sanitárních trubek:

a) Boliden […] společně a nerozdílně s [Outokumpu Copper Fabrication] a [Outokumpu Copper BCZ] od 3. června 1988 do 22. března 2001;

b) [Outokumpu Copper Fabrication] společně a nerozdílně s Boliden […] a [Outokumpu Copper BCZ] od 3. června 1988 do 22. března 2001;

c) [Outokumpu Copper BCZ] společně a nerozdílně s Boliden […] a [Outokumpu Copper Fabrication] od 3. června 1988 do 22. března 2001;

d) Austria Buntmetall AG:

   i) společně a nerozdílně s Buntmetall Amstetten [GmbH] od 29. srpna 1998 přinejmenším do 8. července 1999, a

   ii) společně a nerozdílně s [Wieland] a Buntmetall Amstetten […] od 9. července 1999 do 22. března 2001;

e) Buntmetall Amstetten […]:

   i) společně a nerozdílně s Austria Buntmetall […] od 29. srpna 1998 přinejmenším do 8. července 1999 a

ii) společně a nerozdílně s [Wieland] a Austria Buntmetall […] od 9. července 1999 do 22. března 2001;

f) [Chalkor] od 29. srpna 1998 přinejmenším do začátku září 1999;

g) [HME] od 29. srpna 1998 přinejmenším do 22. března 2001;

h) IMI […] společně a nerozdílně s IMI Kynoch […] a Yorkshire Copper Tube […] od 29. září 1989 do 22. března 2001;

i) IMI Kynoch […] společně a nerozdílně s IMI […] a Yorkshire Copper Tube […] od 29. září 1989 do 22. března 2001;

j) Yorkshire Copper Tube […] společně a nerozdílně s IMI […] a IMI Kynoch […] od 29. září 1989 do 22. března 2001;

k) [KME Germany]:

i) samostatně od 3. června 1988 do 19. června 1995 a

ii) společně a nerozdílně s [KME France] a [KME Italy] od 20. června 1995 do 22. března 2001;

l) [KME Italy]:

i) společně a nerozdílně s [KME France] od 29. září 1989 do 19. června 1995 a

ii) společně a nerozdílně s [KME Germany] a [KME France] od 20. června 1995 do 22. března 2001;

m) [KME France]:

i) společně a nerozdílně s [KME Italy] od 29. září 1989 do 19. června 1995 a

ii) společně a nerozdílně s [KME Germany] a [KME Italy] od 20. června 1995 do 22. března 2001;

[…]

s) Outokumpu […] společně a nerozdílně s [Luvata] od 29. září 1989 do 22. března 2001;

t) [Luvata] společně a nerozdílně s Outokumpu […] od 29. září 1989 do 22. března 2001;

u) [Wieland]:

i) samostatně od 29. září 1989 do 8. července 1999 a

ii) společně a nerozdílně s Austria Buntmetall […] a Buntmetall Amstetten […] od 9. července 1999 do 22. března 2001.

Článek 2

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se ukládají následující pokuty:

a) Boliden […], [Outokumpu Copper Fabrication] a [Outokumpu Copper BCZ] společně a nerozdílně: 32,6 milionu eur;

b) Austria Buntmetall […] a Buntmetall Amstetten […] společně a nerozdílně: 0,6695 milionu eur;

c) Austria Buntmetall […], Buntmetall Amstetten […] a [Wieland] společně a nerozdílně: 2,43 milionu eur;

d) [Chalkor]: 9,16 milionu eur ;

e) [HME]: 4,49 milionu eur ;

f) IMI […], IMI Kynoch […] a Yorkshire Copper Tube […] společně a nerozdílně: 44,98 milionu eur;

g) [KME Germany]: 17,96 milionu eur ;

h) [KME Germany], [KME France] a [KME Italy] společně a nerozdílně: 32,75 milionu eur;

i) [KME Italy] a [KME France] společně a nerozdílně: 16,37 milionu eur;

j) Outokumpu […] a [Luvata] společně a nerozdílně : 36,14 milionu eur;

k) [Wieland] samostatně: 24,7416 milionu eur.

[…]“

14 Komise se domnívala, že se dotčené podniky účastnily jediného, trvajícího a komplexního protiprávního jednání (dále jen „kartel“ nebo „dotčené protiprávní jednání“) a v případě skupiny Boliden, skupiny KME a společnosti Wieland, protiprávního jednání, které má mnoho forem. Komise upřesnila, že vnitrostátní dohody nejsou jako takové napadeným rozhodnutím dotčeny (body 2 a 106 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Relevantní výrobky a trhy

15 Dotyčné odvětví, odvětví výroby měděných trubek zahrnuje dvě skupiny výrobků, a sice jednak průmyslové trubky, které se rozdělují do různých podskupin na základě jejich konečného využití (klimatizace a chlazení, armatury, ohřívače vody a plynové ohříváky, sušičky filtrů a telekomunikace) a jednak sanitární trubky, nazývané také „instalační trubky“, které se používají na vodovodní, ropovodní, plynová a vytápěcí zařízení ve stavebnictví (bod 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

16 Komise měla za to, že věci COMP/E-1/38.069 (Měděné sanitární trubky) a COMP/E-1/38.240 (Průmyslové trubky) se týkají dvou odlišných protiprávních jednání. V tomto ohledu se hlavně opřela o skutečnost, že „v dohodách o jednak sanitárních trubkách a jednak průmyslových trubkách byly zapojeny odlišné podniky (a odlišní zaměstnanci těchto podniků) a organizace těchto dohod se rovněž lišila“. Komise se krom toho domnívala, že odvětví sanitárních trubek se liší od odvětví průmyslových trubek, pokud jde o dotčené zákazníky, konečné použití a technické vlastnosti výrobků (body 4 a 5 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

17 Pokud jde o měděné sanitární trubky, Komise v napadeném rozhodnutí tvrdila, že tato skupina výrobků zahrnuje dvě „podskupiny“ výrobků: jednak sanitární trubky z obyčejné mědi a jednak měděné sanitární trubky izolované plastem. Poznamenala, že „sanitární trubky z obyčejné mědi a měděné sanitární trubky izolované plastem nejsou nezbytně zaměnitelné a mohou představovat rozdílné výrobkové trhy s ohledem na sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství“ (Úř. věst. 1997, C 372, s. 5). Nicméně pro potřeby napadeného rozhodnutí se Komise domnívala, že tyto dvě „podskupiny“ výrobků musí být považovány za „jednu a tutéž skupinu výrobků […] protože v dohodách o těchto dvou podskupinách výrobků byly v zásadě zapojeny stejné podniky (a stejní zaměstnanci

těchto podniků) a dohody byly organizovány podobným způsobem“ (body 13 a 459 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

18 V napadeném rozhodnutí Komise rovněž uvedla, že relevantní zeměpisný trh byl Evropský hospodářský prostor (EHP). Domnívala se, že v roce 2000 byla v EHP tržní hodnota sanitárních trubek z obyčejné mědi přibližně 970,1 milionů eur a tržní hodnota měděných sanitárních trubek izolovaných plastem 180,9 milionů eur. Kumulovaná hodnota těchto dvou trhů byla v důsledku toho ohodnocena na 1 151 milionů eur v EHP v roce 2000 (body 17 a 23 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Složky dotčeného protiprávního jednání

19 Komise uvedla, že dotčené protiprávní jednání se projevilo ve třech odlišných, ale spojených formách (body 458 a 459 odůvodnění napadeného rozhodnutí). První část kartelu spočívala v dohodách uzavřených mezi „výrobci SANCO“. Druhá část dotčeného protiprávního jednání zahrnovala dohody uzavřené mezi „výrobci WICU a Cuprotherm“. Konečně třetí část kartelu se týkala dohod uzavřených v rámci větší skupiny výrobců sanitárních trubek z obyčejné mědi a nazývala se „evropské rozšířené dohody“.

Dohody mezi „výrobci SANCO“

20 SANCO je jak ochranná známka zboží, tak označení zvláštního technického postupu sloužícího k výrobě antikorozních měděných sanitárních trubek vyšší kvality. Tato

technika byla patentována v roce 1980 podnikem Usines à cuivre et à zinc. Skupina Boliden byla majitelem původního patentu výrobního postupu až do uplynutí jeho platnosti v roce 2000, ale nebyla majitelkou ochranné známky SANCO ve všech evropských zemích. Její soutěžitel, skupina KME požádala o registraci ochranné známky SANCO a získala ji pod svým vlastním jménem ve vícero evropských zemích. Následně skupina KME patentovala určité množství zlepšení oproti původnímu patentu a oba soutěžitelé si poskytli vzájemné licence k jejich příslušným patentům a ochranným známkám. Od roku 1981 skupina KME a skupina Boliden poskytovaly licenci k ochranné známce a patentu společnosti Wieland (body 115 až 118 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

21 Komise se v napadeném rozhodnutí domnívala, že od roku 1988, šly dohody mezi „výrobci SANCO" nad rámec pouhého vztahu mezi „poskytovateli" a „nabyvateli" licencí. Podle ní mezi těmito výrobci, a sice skupinou KME, skupinou Boliden a společností Wieland existovaly od června 1988 do konce první poloviny roku 1994 dohody o cílových cenách a sazbách slev, jakož i o rozdělení prodeje a podílů na trhu (dále jen „dohody SANCO"). Dohled nad prováděním těchto dohod spočíval hlavně v tom, že si „výrobci SANCO" mezi sebou sdělovali číselné údaje o jejich výrobě a prodeji (body 125 až 146 a 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Dohody mezi „výrobci WICU a Cuprotherm"

22 WICU a Cuprotherm jsou ochranné známky měděných sanitárních trubek izolovaných plastem, které jsou předmětem patentů.

23 Ochranná známka WICU a patenty, které se k ní vztahují, náleží skupině KME, která zejména poskytla licenci k ochranné známce a patentu společnosti Wieland. Naopak ochranná známka Cuprotherm a patent, který se k ní vztahuje, náleží společnosti Wieland, která poskytla licenci k ochranné známce a patentu skupině KME (bod 121 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

24 Komise se v napadeném rozhodnutí domnívala, že dohody uzavřené mezi skupinou KME a společností Wieland týkající se trubek WICU a Cuprotherm šly nad rámec pouhého vztahu mezi „poskytovateli" a „nabyvateli" licencí. Skupina KME a společnost Wieland udržovaly protisoutěžní kontakty ve formě výměny citlivých informací a koordinace objemu a cen ohledně sanitárních trubek izolovaných plastem (dále jen „dohody WICU a Cuprotherm") (bod 149 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Evropské rozšířené dohody

25 V napadeném rozhodnutí Komise uvedla, že souběžně s dohodami SANCO a dohodami WICU a Cuprotherm, obsahovalo dotčené protiprávní jednání třetí část, zahrnující dohody mezi členy širší skupiny výrobců sanitárních trubek z obyčejné mědi (body 102, 104, 105, 108 až 111, 147, 148, 461 a 462 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

26 Počet účastníků na této širší skupině byl původně pět, a sice skupina KME, společnost Wieland, skupina Outokumpu, skupina IMI a společnost Mueller (dále jen „Skupina pěti"). Po příchodu společností Chalkor, HME, skupiny Boliden a skupiny Buntmetall (složené ze společností Austria Buntmetall a Buntmetall Amstetten), se počet

účastníků této skupiny zvýšil na devět (dále jen „Skupina devíti“) (bod 216 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

27 Podle Komise se těchto devět účastníků snažilo stabilizovat trh se sanitárními trubkami z obyčejné mědi tím, že se opírali o podíly na trhu v referenčním roce, aby stanovili cíl pro budoucí podíly na trhu. Krom toho se v napadeném rozhodnutí domnívala, že uvedení účastníci se dohodli na výměně citlivých informací, rozdělení podílů na trhu, sledování objemů prodeje, mechanismu určování „vůdčích subjektů“ pro trh, jakož i na koordinaci cen, zahrnující tarify, použití „cenových linií“ a slev (bod 192 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Doba trvání a trvalá povaha dotčeného protiprávního jednání

28 Komise uvedla v napadeném rozhodnutí, že dotčené protiprávní jednání začalo dne 3. června 1988 pokud jde o skupinu KME a skupinu Boliden, dne 29. září 1989, pokud jde o skupinu IMI, skupinu Outokumpu a společnost Wieland, dne 21. října 1997, pokud jde o společnost Mueller a nejpozději dne 29. srpna 1998, pokud jde o společnost Chalkor, skupinu Buntmetall a společnost HME. Pokud jde o den, kdy protiprávní jednání skončilo, Komise za něj stanovila 22. března 2001, s výjimkou společností Mueller a Chalkor, které podle Komise ukončily svou účast na kartelu dne 8. ledna 2001 a v září 1999 (body 597 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

29 Pokud jde o trvalou povahu dotčeného protiprávního jednání co se týče skupiny Boliden, skupiny IMI, skupiny KME, skupiny Outokumpu a společnosti Wieland, Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že i když v rámci kartelu došlo jednak mezi rokem

1990 a prosincem 1992 a jednak mezi červencem 1994 a červencem 1997 k méně intenzivním obdobím činnosti, protiprávní činnost nicméně nikdy zcela nepřestala, takže dotčené protiprávní jednání představuje skutečně jediné, nepromlčené protiprávní jednání (body 466, 471, 476, 477 a 592 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

30 Pokud jde o společnost HME, skupinu Buntmetall a společnost Chalkor, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise nemohla prokázat jejich účast na kartelu pro období před 29. srpnem 1998 (body 592 a 597 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Stanovení výše pokut

31 V napadeném rozhodnutí Komise uložila pokuty na základě čl. 23 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205), jakož i na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 skupině Boliden, skupině Buntmetall, společnostem Chalkor a HME, skupině IMI, skupině KME, skupině Outokumpu a společnosti Wieland (bod 842 odůvodnění a článek 2 napadeného rozhodnutí).

32 Výše pokut byla Komisí stanovena v závislosti na závažnosti a době trvání dotčeného protiprávního jednání, což jsou dvě kritéria výslovně uvedená v čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, která byla podle napadeného rozhodnutí použitelná v době dotčeného protiprávního jednání (body 601 až 603 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

33 Pro účely stanovení výše pokuty uložené každému podniku Komise použila metodu definovanou v pokynech o metodě stanovování pokut udělených podle s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny"), i když na ně systematicky neodkazuje. V napadeném rozhodnutí Komise rovněž posoudila, zda a v jakém rozsahu splnily dotyčné podniky požadavky stanovené ve sdělení o spolupráci z roku 1996.

Výchozí částka pokut

– Závažnost

34 Pokud jde o hodnocení závažnosti dotčeného protiprávního jednání, Komise zohlednila povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, rozsah relevantního zeměpisného trhu a jeho velikost (body 605 a 678 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

35 Uvedla, že praktiky rozdělení trhu a stanovení cen, jako jsou ty dotčené v projednávaném případě, představují svou povahou velmi závažné protiprávní jednání a měla za to, že zeměpisný trh dotčený kartelem představovalo území EHP. Komise rovněž zohlednila skutečnost, že trh s měděnými sanitárními trubkami představoval velmi významné průmyslové odvětví, jehož hodnota byla odhadnuta na 1 151 milionů eur v EHP v roce 2000, posledním ukončeném roce, ve kterém došlo ke kartelu (body 606 a 674 až 678 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

36 Pokud jde o skutečný dopad na trh, Komise uvedla, že existovaly dostatečné důkazní prostředky k prokázání, že kartel měl celkově vliv na dotčený trh, zejména na ceny, i když nebylo možné ho přesně vyčíslit (body 670 a 673 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Pro účely tohoto zjištění se zejména opřela o vícero nepřímých důkazů. Zaprvé se opřela o provádění kartelové dohody, přičemž odkázala na skutečnost, že účastníci si vyměňovali informace o objemu prodeje a úrovni cen (body 629 a 630 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

37 Zadruhé zohlednila okolnost, že členové kartelu měli významný podíl, a sice 84,6 %, na trhu v EHP (bod 635 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

38 Zatřetí se Komise opřela o tabulky, memoranda a poznámky sepsané v kontextu schůzek kartelu jeho členy. Tyto dokumenty prokazují, že se v průběhu určitých období kartelu ceny zvýšily a že členové kartelu dosáhli dodatečných zisků oproti dřívějším obdobím. Některé z těchto dokumentů uvádí, že se osoby zapojené do kartelu domnívaly, že dotyčným podniků umožnil dosáhnout jejich cenových cílů. Komise se rovněž opřela o vyjádření p. M., bývalého ředitele jedné ze společností skupiny Boliden, jakož i o vyjádření společnosti Wieland, skupiny Boliden a společnosti Mueller v rámci jejich příslušné spolupráce (body 637 až 654 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

39 Konečně Komise konstatovala, že příslušné podíly na trhu jednotlivých účastníků kartelové dohody zůstaly po celou dobu trvání kartelu poměrně stabilní, i když u účastníků občas docházelo ke změnám zákazníků (bod 671 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

40 Komise z toho vyvodila závěr, že dotyčné podniky se dopustily velmi závažného protiprávního jednání (bod 680 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

– Rozdílné zacházení

41 Komise určila v napadeném rozhodnutí čtyři skupiny, o kterých se domnívala, že odráží relativní význam podniků zapojených v dotčeném protiprávním jednání. Rozdělení členů kartelu do vícero kategorií, ke kterému Komise přistoupila, se zakládá na příslušných podílech účastníků kartelu na trhu pro prodeje dotyčných výrobků v EHP v roce 2000. V důsledku toho byla skupina KME považována za hlavního činitele na dotčeném trhu a zařazena do první kategorie. Skupiny Wieland (složená ze společnosti Wieland a skupiny Buntmetall, nad kterou Wieland převzala kontrolu v červenci 1999), IMI a Outokumpu byly na tomto trhu považovány za subjekty střední velkosti a byly zařazeny do druhé kategorie. Skupina Boliden byla zařazena do třetí kategorie. Ve čtvrté kategorii jsou uvedeny společnosti HME a Chalkor (body 681 až 692 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

42 Podíly na trhu byly určeny v závislosti na obratu dosaženém každým z pachatelů prodejem sanitárních trubek na kumulovaném trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi a měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem. Podíly na trhu podniků, které neprodávaly trubky WICU a Cuprotherm, byly tedy vypočteny dělením jejich obratu za sanitární trubky z obyčejné mědi kumulovanou velikostí trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi a měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem (body 683 a 692 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

43 Komise v důsledku toho stanovila výchozí částky pokut na 70 milionů eur pro skupinu KME, 23,8 milionů eur pro společnost Wieland a skupiny IMI a Outokumpu,

16,1 milionů eur pro skupinu Boliden a 9,8 milionů eur pro společnosti Chalkor a HME (bod 693 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

44 S ohledem na skutečnost, že společnost Wieland a skupina Buntmetall představovaly po červenci 1999 jediný podnik a že až do června 1995 představovaly KME France a KME Italy společně odlišný podnik od KME Germany, byla výchozí částka pokut, které byly každé z nich uloženy, stanovena následujícím způsobem: 35 milionů eur pro skupinu KME (KME Germany, KME France a KME Italy společně a nerozdílně); 17,5 milionů eur pro KME Germany; 17,5 milionů eur pro KME Italy a KME France společně a nerozdílně; 3,25 milionů eur pro skupinu Wieland; 19,52 milionů eur pro společnost Wieland a 1,03 milionů eur pro skupinu Buntmetall (body 694 až 696 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

45 Komise zvýšila výchozí částku pokuty uložené skupině Outokumpu o 50 % na 35,7 milionu eur, aby zohlednila nutnost stanovit pokutu na takové úrovni, která jí zajistí odrazující účinek, neboť měla za to, že celosvětový obrat Outokumpu, který přesahuje 5 miliard eur, nasvědčuje tomu, že její velikost a ekonomická síla takové zvýšení odůvodňují (bod 703 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Základní částka pokut

46 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise zvýšila výchozí částky pokut o 10 % za ukončený rok, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání a o 5 % za každé dodatečné

období rovnající se nebo delší než šest měsíců, ale kratší než rok. Dospěla tak k závěru, že:

– jelikož se skupina IMI účastnila na kartelu po jedenáct let a šest měsíců, musí se na ni použít 110% zvýšení výchozí částky pokuty 23,8 milionů eur ;

– jelikož se skupina Outokumpu účastnila na kartelu po jedenáct let a pět měsíců, musí se na ni použít 110% zvýšení výchozí částky pokuty, stanovené po zvýšení pro účely odrazení na 35,7 milionu eur;

– jelikož se skupina Boliden účastnila na kartelu po dvanáct let a devět měsíců, musí se na ni použít 125% zvýšení výchozí částky pokuty 16,1 milionu eur;

– jelikož se společnost Chalkor účastnila na kartelu po dvanáct měsíců, musí se na ni použít 10% zvýšení výchozí částky pokuty 9,8 milionu eur;

– jelikož se společnost HME účastnila na kartelu po dva roky a šest měsíců, musí se na ni použít 25% zvýšení výchozí částky pokuty 9,8 milionu eur;

– jelikož se skupina KME účastnila na kartelu po pět let a sedm měsíců, musí se na ni použít 55% zvýšení výchozí částky pokuty 35 milionu eur;

– jelikož se společnost KME Germany účastnila na kartelu po sedm let a dva měsíce, musí se na ni použít 70% zvýšení výchozí částky pokuty 17,5 milionu eur;

– jelikož se společnosti KME France a KME Italy účastnily na kartelu po pět let a deset měsíců, musí se na ně použít 55% zvýšení výchozí částky pokuty 17,5 milionu eur ;

– jelikož byla společnost Wieland považována jednak za samostatně odpovědnou za období devíti let a devíti měsíců a jednak společně a nerozdílně odpovědnou se skupinou Buntmetall za dodatečné období jednoho roku a osmi měsíců, použilo se na ni 95% zvýšení výchozí částky pokuty 19,52 milionu eur, pro kterou je Wieland sama odpovědná a 15% zvýšení výchozí částky pokuty 3,25 milionu eur, pro kterou jsou společnost Wieland a skupina Buntmetall odpovědny společně a nerozdílně (body 706 až 714 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

47 Základní částky pokuty uložené dotčeným podnikům se tedy stanoví následně:

– skupina KME: 54,25 milionu eur;

– KME Germany: 29,75 milionu eur;

– KME France a KME Italy (společně a nerozdílně): 27,13 milionu eur;

– skupina Buntmetall: 1,03 milionu eur;

– skupina Wieland: 3,74 milionu eur;

– Wieland: 38,06 milionu eur;

– skupina IMI: 49,98 milionu eur;

– skupina Outokumpu: 74,97 milionu eur;

– Chalkor: 10,78 milionu eur;

– HME: 12,25 milionu eur;

– skupina Boliden: 36,225 milionu eur (bod 719 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Přitěžující a polehčující okolnosti

48 Základní částka pokuty uložené skupině Outokumpu byla zvýšena o 50 %, a to z důvodu, že se dopustila recidivy, protože jí již bylo určeno rozhodnutí Komise

90/417/ESUO ze dne 18. července 1990 v řízení podle článku 65 [UO], které se týkalo dohody a jednání ve vzájemné shodě evropských výrobců nerezových plochých výrobků válcovaných za studena (Úř. věst. L 220, s. 28) (body 720 až 726 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

49 Z titulu polehčujících okolností Komise zohlednila skutečnost, že skupiny KME a Outokumpu jí poskytly v rámci jejich příslušné spolupráce informace, které nespadají pod sdělení o spolupráci z roku 1996.

50 Komise tedy snížila základní částku pokuty uložené skupině Outokumpu o 40,17 milionu eur, což odpovídá pokutě, která by jí byla uložena za období protiprávního jednání od září 1989 do července 1997, jehož prokázání bylo možné díky informacím, které poskytla Komisi (body 758 a 759 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

51 Pokud jde o skupinu KME, základní částka pokuty, která jí byla uložena, byla snížena o 7,93 milionů eur z důvodu její spolupráce, která Komisi umožnila prokázat, že dotčené protiprávní jednání zahrnovalo měděné sanitární trubky izolované plastem (body 760 a 761 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Použití sdělení o spolupráci z roku 1996

52 Komise poskytla na základě bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996 snížení částky pokuty o 50 % skupině Outokumpu, o 35 % skupině Wieland, o 15 % společnosti Chalkor, o 10% skupině Boliden a skupině IMI a o 35 % skupině KME. Společnost HME

neměla prospěch ze žádného snížení na základě tohoto sdělení (bod 815 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Konečná částka pokut

53 V souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, stanovila Komise částky pokut ukládané podnikům, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí, následně:

– skupina Boliden: 32,6 milionu eur;

– skupina Buntmetall: 0,6695 milionu eur;

– Chalkor: 9,16 milionu eur;

– HME: 4,49 milionu eur;

– skupina IMI: 44,98 milionu eur;

– skupina KME: 32,75 milionu eur;

– KME Germany: 17,96 milionu eur;

– KME France a KME Italy (společně a nerozdílně): 16,37 milionu eur;

– skupina Outokumpu: 36,14 milionu eur;

– skupina Wieland: 2,43 milionu eur;

– Wieland: 24,7416 milionu eur (bod 842 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

54 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 19. ledna 2005 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.

55 Vzhledem k tomu, že došlo ke změně složení senátů Tribunálu, byl soudce zpravodaj přidělen k osmému senátu, jemuž tak byla přidělena i projednávaná věc.

56 Žalobkyně navrhují, aby Tribunál:

– zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká podniků uvedených pod písm. h) až j) a čl. 2 písm. f) napadeného rozhodnutí;

– podpůrně snížil částku pokuty, která jim byla uložena;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

57 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– zamítl žalobu;

– uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

58 Svou žalobou žalobkyně směřují jak k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí, tak ke snížení pokuty, která jim byla uložena.

1. *K návrhu směřujícímu k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí*

59 Na podporu tohoto návrhu žalobkyně uplatňují dva žalobní důvody vycházející z porušení zásady rovného zacházení a ze zjevně nesprávného posouzení, jakož i z porušení práva na obhajobu.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení a ze zjevně nesprávného posouzení

Argumenty účastnic řízení

60 Žalobkyně tvrdí, že nezpochybňují žádnou ze skutečností, o které se Komise opřela, aby ve vztahu k nim prokázala trvání protiprávního jednání. Naopak uvádí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení a dopustila se zjevně nesprávného posouzení tím, že měla za to, že se účastnily na kartelu mezi 16. červnem 1994 a 11. dubnem 1996 (dále jen „sporné období"). V tomto ohledu tvrdí, že jejich situace byla srovnatelná se situací HME, skupiny Buntmetall, společnosti Chalkor a Mueller, ohledně kterých se Komise domnívala, že pokud jde o jejich účast na kartelu až do roku 1994, použije se promlčení.

61 Podle žalobkyň z napadeného rozhodnutí (body 476 a 490 odůvodnění) vyplývá, že Komise měla za to, že relevantní kritérium pro určení, zda podnik pokračoval v účasti

na kartelové dohodě, je skutečnost, že podnik udržoval kontakty nebo se účastnil schůzek během období, o kterém tvrdil, že ukončil svou účast na uvedené kartelové dohodě. Komise použila toto kritérium, když dospěla k závěru, že nemůže prokázat pokračování účasti HME, skupiny Buntmetall, společnosti Chalkor a společnosti Mueller na dotčeném protiprávním jednání.

62 Žalobkyně tvrdí, že je nesporné, že se během sporného období neúčastnily na žádné schůzce kartelu ani neudržovaly jakékoliv kontakty v rámci evropských rozšířených dohod. V důsledku toho měla Komise rovněž konstatovat, že nemůže prokázat ani trvalost jejich připojení ke kartelu.

63 Podle žalobkyň skutečnost, že se HME, skupina Buntmetall, společnost Chalkor a společnost Mueller zdržely účasti na činnostech kartelu během tří let a že se skupina IMI zdržela této účasti během téměř dvou let, nebyla Komisí považována za relevantní při prokázání trvání nebo ukončení jejich příslušné účasti na kartelu.

64 V každém případě žalobkyně poznamenávají, že i kdyby Komise zohlednila dobu přerušení sporných kontaktů v rámci svého závěru o otázce trvání protiprávního jednání, měla vysvětlit, proč neexistence jakéhokoliv protisoutěžního kontaktu během téměř dvouletého období nestačila k prokázání ukončení protiprávního jednání, zatímco taková neexistence během tříletého období k tomu postačovala.

65 Konečně žalobkyně tvrdí, že se rozhodnutí Komise zacházet s nimi rozdílně od společností HME, Chalkid, Mueller a skupiny Buntmetall zakládá na skutečnostech, které nejsou relevantní k prokázání trvání protiprávního jednání.

66 V průběhu jednání žalobkyně upřesnily, že nezpochybňují zjištění Komise, podle kterého v listopadu 1994 zvýšily ve Spojeném království ceny, ale zpochybňují, že uvedené zvýšení bylo výsledkem jejich účasti na tajných schůzkách v roce 1994.

67 Komise zaprvé uvádí, že bylo právně dostačujícím způsobem prokázáno, že se žalobkyně dopustily trvajícího protiprávního jednání od 29. září 1989 do 22. března 2001. V tomto kontextu uvádí, že z napadeného rozhodnutí (body 479 až 481, 483, 489, 639 a 664 odůvodnění) a ze správního spisu vyplývá, že vůle žalobkyň pokračovat v koordinaci cen a rozdělení trhů trvala po celé období od června 1994 do dubna 1996.

68 Nejprve žalobkyně neoznámily veřejně ostatním účastníkům kartelu, že se z něj stahují. Dále účastníci kartelu koordinovali a prováděli zvýšení cen ve Spojeném království až do listopadu 1994. Zdá se krom toho, že účinky této koordinace cen se projevovaly dlouho po tomto datu. Podnik zjevně nemůže tvrdit, že se stáhl z kartelové dohody, jestliže používá zvýšení cen dříve dohodnutá s jeho soutěžiteli. Konečně žalobkyně pokračovaly v účasti na schůzkách týkajících se zvláštních vnitrostátních trhů v průběhu období mezi červnem 1994 a dubnem 1996.

69 Komise zadruhé tvrdí, že neporušila zásadu rovného zacházení, protože situace žalobkyň nebyla srovnatelná se situací společností Chalkor, HME, skupiny Buntmetall a společnosti Mueller.

70 V tomto ohledu Komise uvádí, že délka období, pro které nemohla prokázat účast skupiny IMI na schůzkách v rámci evropských rozšířených dohod se velmi liší od dotčené délky období ohledně společnosti HME, skupinu Buntmetall a společností Chalkor a Mueller. V napadeném rozhodnutí bylo totiž konstatováno, že tyto čtyři podniky se nepodílely na těchto schůzkách během více než tří let. Konkrétně období neúčasti trvalo tři roky a čtyři měsíce, a sice od 16. června 1994 do října 1997 pro společnosti Mueller a HME a čtyři roky a dva měsíce, a sice od 16. června 1994 do 29. srpna 1998, pokud jde o skupinu Buntmetall a společnost Chalkor (body 282, 305, 306 a 325 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Naopak neúčast žalobkyň na schůzkách, které se konaly v rámci evropských rozšířených dohod, byla prokázána pouze mezi 16. červnem 1994 a 11. dubnem 1996, což je pouze období roku a deseti měsíců.

71 Komise odmítá tvrzení žalobkyň, podle kterého v napadeném rozhodnutí nepovažovala za relevantní období, během kterého nemohla prokázat účast pachatelů na tajných schůzkách. Komise se totiž domnívá, že z bodu 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že považovala tuto skutečnost za obzvláště relevantní pro posouzení trvalosti jejich účasti na protiprávním jednání. V napadeném rozhodnutí nemusela uvést přesnou lhůtu nebo „cílové datum", po jehož uplynutí již nemohla být prokázána trvalost účasti na kartelu. Základní otázkou bylo, zda je tuto trvalost protiprávního jednání možné prokázat pokud jde o určitého pachatele, a nikoliv to, kde se nachází teoretická časová mez.

72 Na podporu svého tvrzení, podle kterého není situace společností Chalkor a HME, skupiny Buntmetall a společnosti Mueller srovnatelná se situací žalobkyň, Komise rovněž uvádí, že z napadeného rozhodnutí (body 277, 282, 305, 306, 325, 497, 589 a 592 odůvodnění) vyplývá, že žalobkyně hrály rozhodující úlohu v protiprávním jednání a obnovení kartelu v období od roku 1994 do roku 1997. Úloha žalobkyň během

tohoto období neměla nic společného s úlohou „nově příchozích“ podniků menší velikosti jako společnost HME, skupina Buntmetall a společnosti Chalkor a Mueller. Skutečnost, že se tyto další čtyři podniky začaly účastnit na protiprávním jednání v říjnu 1997 a srpnu 1998 totiž znamená, že by otázka trvání jejich účasti na kartelu mezi červencem 1994 a červencem 1997 neměla vyvstat.

73 Rovněž je nesprávné tvrzení žalobkyň, podle kterého měla Komise za to, že svou účast na dotčeném protiprávním jednání přerušily čtyři další podniky, protože Komise v napadeném rozhodnutí pouze konstatovala, že se tyto čtyři další podniky začaly účastnit kartelu později než žalobkyně.

74 Zatřetí Komise tvrdí, že i za předpokladu, že žalobkyně byly ve srovnatelné situaci jako společnost HME, skupina Buntmetall a společnosti Chalkor a Mueller, nemohou se dovolávat zásady rovného zacházení pro účely tvrzení, že se neúčastnily trvajícího protiprávního jednání v průběhu období mezi 29. zářím 1989 a 22. březnem 2001. Jelikož se nikdo nemůže ve svůj prospěch dovolávat protiprávnosti, k níž došlo ve prospěch jiné osoby, není tedy pro účely prokázání, že se žalobkyně účastnily trvajícího protiprávního jednání, podstatné, zda závěry týkající se trvání protiprávního jednání, kterého se dopustili další účastníci, byly nesprávné či nikoliv.

75 Komise se domnívá, že z judikatury vyplývá, že nestíhání jednoho nebo více podniků nebrání tomu, aby byly stíhány a sankcionovány jiné podniky, i když se účastnily stejného protiprávního jednání.

76 Krom toho Komise tvrdí, že žalobní důvod žalobkyň se rovná návrhu, aby Tribunál konstatoval, že společnost HME, skupina Buntmetall a společnosti Chalkor a Mueller se rovněž účastnily trvajícího protiprávního jednání v průběhu období od července 1994 do července 1997. Přitom takové konstatování nespadá do pravomoci Tribunálu.

77 Jelikož je tedy v napadeném rozhodnutí právně dostatečným způsobem zjištěno, že se žalobkyně účastnily trvajícího protiprávního jednání, nemohou se dovolávat toho, že s jinými podniky bylo zacházeno výhodněji či protiprávně, aby zpochybnily toto zjištění.

78 Začtvrté Komise poznamenává, že v žalobě žalobkyně navrhují Tribunálu, aby zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí „v rozsahu, v němž se týká podniků uvedených pod písm. h) [až] j).“ To znamená, že žalobkyně zpochybňují zjištění v napadeném rozhodnutí, podle kterého porušily čl. 81 odst. 1 ES a od 1. ledna 1994 čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se od 29. září 1989 do 22. března 2001 účastnily souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě, které se týkaly stanovení cen a rozdělení trhů v odvětví měděných sanitárních trubek. Podle Komise v žalobě nic nepodporuje námitky žalobkyň ohledně článku 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká období od 29. září 1989 do července 1994 a období od července 1996 do 22. března 2001. Domnívá se tedy, že návrh na zrušení článku 1 musí být zamítnut v plném rozsahu.

Závěry Tribunálu

79 Úvodem je třeba uvést, že ačkoliv žalobkyně přednesly své argumenty ve vztahu k údajnému porušení zásady rovného zacházení a zjevně nesprávnému posouzení, ve

skutečnosti zpochybňují skutečnost, že napadené rozhodnutí konstatuje jejich nepřerušenou účast na kartelu mezi zářím 1989 a březnem 2001. Je třeba rovněž konstatovat, že na podporu svého žalobního důvodu žalobkyně předkládají pouze argumenty, které se týkají sporného období.

80 Z toho vyplývá, že přezkum Tribunálu se musí týkat otázky, zda Komise v napadeném rozhodnutí právně dostatečným způsobem prokázala, že se žalobkyně během sporného období bez přerušení účastnily kartelu.

81 V tomto kontextu je třeba připomenout, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně jsou shledány odpovědnými pouze za jejich účast na třetí části kartelu, a sice evropských rozšířených dohodách (body 458 a 461 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Z uvedeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že v rámci kartelu „nebyla mezi květnem 1994 a červencem 1997 uzavřena nebo prováděna prakticky žádná dohoda o objemu nebo cenách" a že pokud jde o evropské rozšířené dohody není prokázáno, že by v roce 1995 docházelo ke koluzním kontaktům (body 285 a 485 odůvodnění). Navíc je mezi účastnicemi řízení nesporné, že nebylo prokázáno, že žalobkyně měly koluzní kontakty v rámci evropských rozšířených dohod během sporného období.

82 Komise nicméně dospěla k závěru, že dotčené protiprávní jednání nebylo od září 1989 do března 2001 přerušeno, i co se týče žalobkyň (bod 463 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise se při tomto závěru opřela hlavně o následující skutečnosti.

83 Zaprvé existovala zjevná kontinuita v metodách a praktikách kartelu během celého období mezi zářím 1989 a březnem 2001 (bod 486 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu je třeba uvést, že toto zjištění nepostačuje k právně dostatečnému prokázání trvající účasti žalobkyň na dotčeném protiprávním jednání během

sporného období. Skutečnost, že kartel jako takový nebyl přerušen, neumožňuje totiž vyloučit, že jeden nebo více z jeho účastníků na něm přerušil po určitou dobu svou účast.

84 Zadruhé, i když se žalobkyně neúčastnily žádné schůzky a neudržovaly žádný kontakt v rámci evropských rozšířených dohod během sporného období, jejich účast na kartelu nebyla během celého tohoto období přerušena, protože zvyšovaly ceny ve Spojeném království až do listopadu 1994, přispívaly aktivně k jednáním směřujícím k obnovení kartelu v roce 1996, hrály aktivní úlohu při zvýšení počtu účastníků kartelu v roce 1997 a 1998 a hrály zásadní roli při převzetí vedoucí úlohy na trhu ve Spojeném království (bod 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

85 Žádná z výše uvedených skutečností, s výjimkou konstatování zvýšení cen v listopadu 1994 (v tomto ohledu viz body 90 až 92 výše) není relevantní pro účely prokázání nepřerušené účasti žalobkyň na dotčeném protiprávním jednání, protože se týká pouze jejich chování po sporném období, aniž by objasňovala skutečnosti existující během uvedeného období.

86 Zatřetí žalobkyně údajně neprokázaly, že v průběhu sporného období otevřeně projevily svůj záměr se již kartelu neúčastnit (body 479 až 481 a 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že toto zjištění se nemůže stát relevantním předtím, než Komise unese důkazní břemeno, které jí náleží (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer, C-2/01 P a C-3/01 P, Recueil s. I-23, body 62 a 63), tedy předtím, než předloží důkazy, jež se vztahují k časově dostatečně blízkým skutečnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními

daty (viz rozsudek Tribunálu ze dne 11. prosince 2003, Adriatica di Navigazione v. Komise, T-61/99, Recueil. s. II-5349, bod 125 a citovaná judikatura).

87 Začtvrté z bodu 490 odůvodnění sporného rozhodnutí implicitně vyplývá, že sporné období neexistence koluzních kontaktů, tedy přibližně 22 měsíců, nebylo Komisí považováno za dostatečně dlouhé k tomu, aby představovalo přerušení účasti žalobkyň na kartelu.

88 V tomto kontextu je třeba připomenout, že čl. 81 odst. 1 ES se nepoužije, pokud neexistuje shoda vůle mezi nejméně dvěma stranami, přičemž forma jejího projevu není důležitá, představuje-li její věrné vyjádření (rozsudek Tribunálu ze dne 26. října 2000, Bayer v. Komise, T-41/96, Recueil s. II-3383, body 66 až 69). Pokud tedy neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat dobu trvání protiprávního jednání, je Komise povinna, jak je uvedeno v bodě 86 výše, předložit důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutečnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty.

89 Ačkoliv je tedy období oddělující dva projevy protiprávního jednání relevantním kritériem pro prokázání trvalé povahy protiprávního jednání, nic to nemění na skutečnosti, že otázka, zda uvedené období je či není dostatečně dlouhé k tomu, aby představovalo přerušení protiprávního jednání, nemůže být zkoumána abstraktně. Naopak je třeba ji posoudit v kontextu fungování sporné kartelové dohody.

90 V projednávaném případě z napadeného rozhodnutí vyplývá, že podniky, které se účastnily třetí části kartelu, se od roku 1989 do roku 1994 běžně víckrát ročně

kontaktovaly, zejména prostřednictvím výměny citlivých údajů o prodejích, jejich tržních podílech a dohodnutých cenách (body 199 až 202 a 236 až 284 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nicméně ve sporném období je jediným kontaktem nebo jediným projevem koluzní povahy ze strany žalobkyň, který Komise mohla prokázat, zvýšení cen ve Spojeném království v listopadu 1994.

91 V tomto ohledu je třeba odmítnout argument žalobkyň, podle kterého Komise neprokázala, že uvedené zvýšení bylo způsobeno kartelem. Z bodu 277 odůvodnění sporného rozhodnutí totiž vyplývá, že na jaře 1994 bylo zvýšení cen ve Spojeném království diskutováno v rámci schůzky, které se žalobkyně účastnily, což tyto nezpochybňují. Protože žalobkyně zvýšily ceny ve Spojeném království brzy po této schůzce, přísluší jim, aby prokázaly, že uvedené zvýšení nepředstavovalo projev jejich účasti na kartelu.

92 Je nutné konstatovat, že se jim to nepodařilo. Zpráva, kterou přiložily k jejich žalobě, prokazuje pouze to, že uvedené zvýšení bylo „hlavně" způsobeno souběžným zvýšením ceny mědi. Z uvedené zprávy dále vyplývá, že bez ohledu na vývoj cen mědi, se ceny žalobkyň ve Spojeném království mezi dubnem a listopadem 1994 zvýšily z 5 na 6 %.

93 Pokud jde o tvrzení Komise, podle kterého žalobkyně pokračovaly v průběhu období od června 1994 do dubna 1996 v účasti na tajných schůzkách týkajících se zvláštních vnitrostátních trhů, je třeba je zamítnout. Zaprvé takové tvrzení nevyplývá z napadeného rozhodnutí. Dále skutečnosti, na které Komise odkazuje na podporu svého tvrzení ve své žalobní odpovědi, jsou přinejmenším nepřesvědčivé.

94 Pokud jde totiž o trh Spojeného království, Tribunál konstatuje, že Komise použila neobjektivní metodu citace, která vedla k tomu, že interpretace Komise je v rozporu

s obsahem citovaného textu. Citace, kterou Komise zahrnula do svého vyjádření, byla zkrácena tak, že text, který poukazoval na přerušení schůzek ve Spojeném království mezi červencem 1994 a červnem 1996, byl vynechán. Na jednání předložila Komise, která se nejprve opírala o svou citaci, po otázce Tribunálu svou omluvu a připustila nevěrohodnou povahu této citace.

95 Pokud jde o nizozemský trh, je třeba konstatovat, že dokument, na který Komise odkazuje, uvádí pouze tajné schůzky organizované přibližně co tři měsíce mezi lety 1989 a 2001. Nicméně žádný důkaz předložený Komisí neumožňuje prokázat, že se žalobkyně v průběhu sporného období skutečně účastnily tajných schůzek týkajících se nizozemského trhu.

96 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že období neexistence koluzních kontaktů nebo projevů ze strany žalobkyň trvalo o něco víc než šestnáct měsíců, od 1. prosince 1994 do 11. dubna 1996. Vzhledem k tomu, že toto období překračuje o více než rok intervaly, ve kterých podniky, které se účastnily třetí části kartelu, obvykle projevovaly svou vůli omezit hospodářskou soutěž (viz bod 90 výše), je třeba dospět k závěru, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení a že je třeba zrušit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž konstatuje odpovědnost žalobkyň za jejich účast na kartelu mezi 1. prosincem 1994 a 11. dubnem 1996.

97 Nicméně s ohledem na skutečnost, že žalobkyně obnovily a zopakovaly po době o něco delší než šestnáct měsíců svou účast na protiprávním jednání, o němž nepopírají, že se jedná o stejnou kartelovou dohodu jako ta, na které se účastnily před přerušením, nepoužije se v projednávaném případě promlčení ve smyslu článku 25 nařízení 1/2003 a článku 1 nařízení Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1; Zvl. vyd.07/01, s. 61). Nicméně je třeba upravit částku pokuty uložené žalobkyním, aby se

zohlednila jejich sekvenční účast na kartelu. Konkrétní účinky této úpravy se upřesní níže v bodech 187 až 190.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu

Argumenty účastnic řízení

98 Žalobkyně tvrdí, že Komise zasáhla do jejich práva na obhajobu tím, že se v napadeném rozhodnutí dovolávala skutečností, které přestože byly uvedeny v oznámení námitek, nebyly v něm uvedeny, aby odůvodnily rozdílné zacházení mezi nimi a společnostmi Chalkor, HME, skupinou Buntmetall a společností Mueller pokud jde o trvání dotčeného protiprávního jednání. Podle žalobkyň žádná ze skutečností uvedených v bodě 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí není obsažena v oznámení námitek pro účely odlišení jejich situace od situace společnosti Chalkor, skupiny Buntmetall, a společností HME a Mueller.

99 Žalobkyně tvrdí, že pokud by se Komise nadále opírala o skutečnosti, které považovala za relevantní ve fázi oznámení námitek, nemohla by v napadeném rozhodnutí dospět k závěru, že jejich situace se lišila od situace společností Chalkor, HME, skupiny Buntmetall a společnosti Mueller.

100 V odpovědi na argument Komise, podle kterého není napadené rozhodnutí stiženo porušením práva na obhajobu, protože neobsahuje žádnou novou námitku a opírá se pouze o skutečnosti již uvedené v oznámení námitek, žalobkyně odpovídají, že nové použití skutkových okolností v napadeném rozhodnutí, o které se Komise dříve neopřela, aby odůvodnila, že na žalobkyně použije zacházení rozdílné od zacházení s jinými dotyčnými podniky, porušilo závažně jejich právo na obhajobu.

101 Podle nich napadené rozhodnutí nedoplňuje ani nemění úvahu sledovanou Komisí v oznámení námitek, aby tak odpovědělo na skutečnosti vznesené žalobkyněmi v jejich odpovědi na toto oznámení. Komise radikálně změnila svou úvahu a uplatnila skutečnosti, ohledně kterých neměly žalobkyně možnost předložit svá vyjádření, a dokonce se ani hájit. Tento přístup je ve zjevném rozporu s judikaturou.

102 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

Závěry Tribunálu

103 Je třeba přezkoumat, zda Komise porušila práva žalobkyň na obhajobu pokud jde o skutečnosti, které zohlednila v bodě 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby dospěla k závěru, že jejich účast na kartelu nebyla přerušena.

104 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že z bodů 84 a 85 výše vyplývá, že s výjimkou konstatování zvýšení cen v listopadu 1994 ve Spojeném království, nebyla žádná ze skutečností uvedených v bodě 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí shledána jako relevantní pro účely právně dostačujícího prokázání trvalé účasti žalobkyň na kartelu. Z bodu 96 výše dále vyplývá, že napadené rozhodnutí musí být zrušeno v rozsahu, v němž konstatuje odpovědnost žalobkyň za jejich účast na kartelu mezi 1. prosincem 1994 a 11. dubnem 1996.

105 Projednávaný žalobní důvod je tedy relevantní pouze v rozsahu, v němž se týká otázky porušení práva žalobkyň na obhajobu ve vztahu ke konstatování zvýšení cen v listopadu 1994 ve Spojeném království.

106 V tomto ohledu je třeba uvést, že oznámení námitek musí umožnit dotčeným osobám zjistit, jaké chování jim Komise vytýká. Tento požadavek je dodržen, když konečné rozhodnutí dotčeným osobám nepřičítá protiprávní jednání, která nebyla uvedena v oznámení námitek, a obsahuje pouze skutkové okolnosti, ke kterým se dotčené osoby měly příležitost vyjádřit (rozsudek Tribunálu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise, T-213/00, Recueil s. II-913, bod 109).

107 Komise tedy může zohlednit v konečném rozhodnutí pouze námitky, k nimž se dotčené osoby mohly vyjádřit (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil s. I-8375, bod 86).

108 Z judikatury nicméně vyplývá, že konečné rozhodnutí Komise nemusí být nutně přesnou kopií oznámení námitek a že právo na obhajobu je v případě nesouladu mezi oznámením námitek a konečným rozhodnutím porušeno pouze za předpokladu, že

námitka obsažená v konečném rozhodnutí nebyla v oznámení námitek dostatečně objasněna tak, aby se její adresáti mohli hájit. (rozsudky Tribunálu ze dne 8. července 2004, Corus UK v. Komise, T-48/00, Sb. rozh. s. II-2325, bod 100, a ze dne 15. září 2005, DaimlerChrysler v. Komise, T-325/01, Sb. rozh. s. II-3319, bod 189).

109 Právo být vyslechnut totiž zahrnuje veškeré skutkové a právní okolnosti, které tvoří základ rozhodovacího aktu, avšak nikoli konečné stanovisko, které správní orgán hodlá zaujmout (viz rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 94, a citovaná judikatura).

110 Přitom v projednávaném případě žalobkyně neuvádí, že v napadeném rozhodnutí Komise uvedla nové námitky nebo se opřela o novou skutečnost, která nebyla obsažena v oznámení námitek. Uvádí pouze, že Komise v reakci na jejich odpověď na oznámení námitek připustila novou úvahu, aby odůvodnila konstatování jejich účasti na kartelu mezi lety 1994 a 1996.

111 Argumentace žalobkyň se rovná tvrzení, že je Komise měla před přijetím napadeného rozhodnutí vyslechnout ohledně úvahy, kterou zamýšlela vyvrátit argumenty vznesené v jejich odpovědi na oznámení námitek. Přitom takový požadavek nemá žádnou oporu v judikatuře a nemůže být Komisi uložen.

112 Z judikatury naopak vyplývá, že konečné rozhodnutí Komise nemusí být nutně přesnou kopií oznámení námitek (viz bod 108 výše). Právní kvalifikace skutkového stavu uvedená v oznámení námitek je přirozeně pouze předběžná a pozdější rozhodnutí Komise nemůže být zrušeno pouze z důvodu, že konečné závěry vycházející z tohoto

skutkového stavu se neshodují přesně s touto předběžnou kvalifikací (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, bod 100).

113 I když Komise musí osoby, jimž je určeno oznámení námitek, skutečně vyslechnout a popřípadě zohlednit jejich vyjádření, kterým odpovídají na uvedené námitky, tím, že změní svou analýzu, za účelem dodržení jejich práv na obhajobu (rozsudek Mannesmannröhren-Werke v. Komise, bod 112 výše, bod 100), je třeba konstatovat, že v projednávané věci postupovala právě tímto způsobem.

114 S ohledem na vše výše uvedené nemůže projednávaný žalobní důvod obstát.

2. *K návrhu směřujícímu ke snížení částky pokuty*

115 Na podporu tohoto návrhu žalobkyně uplatňují dva žalobní důvody vycházející z porušení zásady rovného zacházení a z porušení zásady proporcionality.

116 Před přezkoumáním žalobních důvodů vznesených žalobkyněmi je třeba připomenout, že z bodů 601 a 842 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že pokuty uložené Komisí z důvodu protiprávního jednání byly uloženy na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, jakož i čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Dále Komise stanovila výši pokut použitím metody definované v pokynech a sdělení o spolupráci z roku 1996 (viz bod 33 výše).

117 Pokyny sice nelze kvalifikovat jako právní normu, vyjadřují však orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se Komise může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li důvody, které jsou slučitelné se zásadou rovného zacházení (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91 a citovaná judikatura).

118 Tribunál tedy musí v rámci přezkumu legality pokut uložených napadeným rozhodnutím ověřit, zda Komise vykonala svou posuzovací pravomoc dle metody obsažené v pokynech, a pakliže by měl konstatovat, že se od ní odchýlila, musí ověřit, zda je tento odklon podložený a právně dostačujícím způsobem odůvodněný. V tomto ohledu je třeba poukázat na skutečnost, že Soudní dvůr potvrdil jednak platnost samotného principu, na němž pokyny stojí, a jednak platnost obecné metody, která je v nich uvedena (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 252 až 255, 266 až 267, 312 a 313).

119 Omezení posuzovací pravomoci Komise, které si sama stanovila přijetím pokynů, totiž není neslučitelné se zachováním podstatného prostoru pro její uvážení. Pokyny obsahují různé pružné prvky, které umožňují Komisi výkon její diskreční pravomoci v souladu s ustanoveními nařízení č. 17 a 1/2003, tak jak je vyložil Soudní dvůr (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 118 výše, bod 267).

120 Proto v oblastech, kde si Komise uchovala prostor pro uvážení, se přezkum legality tohoto posouzení zužuje pouze na ověření, zda nedošlo k zjevně nesprávnému posouzení (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, body 64 a 79).

121 Prostor pro uvážení Komise a meze, které si v této souvislosti sama stanovila, krom toho v zásadě nemají vliv na výkon soudního přezkumu v plné jurisdikci prováděného soudem (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2501, bod 538), v jehož rámci je oprávněn pokutu, kterou Komise uložila, zrušit, snížit nebo zvýšit (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, body 60 až 62, a rozsudek Tribunálu ze dne 21. října 2003, General Motors Nederland a Opel Nederland v. Komise, T-368/00, Recueil, s. II-4491, bod 181).

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení

122 V rámci tohoto žalobního důvodu žalobkyně vznáší dvě námitky, které se týkají způsobu, jímž Komise vedla své šetření a údajně diskriminačního zacházení oproti účastníkům dohod SANCO a dohod WICU a Cuprotherm.

K diskriminačnímu způsobu, jakým měla Komise vést šetření

– Argumenty účastnic řízení

123 Žalobkyně se domnívají, že způsob, jakým Komise vedla své šetření, umožnil skupinám Outokumpu a KME, společnosti Wieland, skupině Boliden, společnosti HME a společnosti Chalkor lépe posoudit rozsah tohoto šetření a dal jim možnost být

prvními podniky, které nabídly spolupráci na základě sdělení o spolupráci z roku 1996. V důsledku toho všechny tyto podniky, s výjimkou skupiny Boliden, získaly vyšší míru snížení pokuty, než jaká byla poskytnuta žalobkyním, které poznamenávají, že byly poslední, kdo obdržel žádost o informace a tedy poslední, kdo požádal o použití sdělení o spolupráci z roku 1996.

124 Žalobkyně tak obdržely pouze 10% snížení částky jejich pokuty, protože spolupracovaly s Komisí v okamžiku, kdy bylo dotčené protiprávní jednání již zjištěno. Komise tedy porušila zásadu rovného zacházení tím, že opomenula zajistit podnikům, které se účastnily kartelu, stejné postavení.

125 V tomto kontextu žalobkyně připomínají, že Komise zaprvé provedla v dubnu 2001 doplňková šetření v prostorách skupin Outokumpu a KME, aniž by je následně veřejně oznámila, zadruhé zaslala v červenci 2002 skupině KME a společnosti Wieland, které se účastnily jak na kartelové dohodě týkající se průmyslových trubek tak na dohodě týkající se měděných sanitárních trubek, písemné žádosti o informace týkající se věci COMP/E-1/38.240 (Průmyslové trubky) a zatřetí v rámci věci COMP/E-1/38.069 (Měděné sanitární trubky) zaslala dne 3. března 2003 žádosti o informace skupině Boliden a společnostem HME a Chalkor a dne 20. března 2003 skupině IMI.

126 Komise navrhuje zamítnutí tohoto žalobního důvodu.

– Závěry Tribunálu

127 V rámci této výtky žalobkyně vychází z předpokladu, že sdělení o spolupráci z roku 1996 ukládá Komisi informovat neustále podniky, které jsou předmětem řízení

o protiprávním jednání, o průběhu šetření, aby mohly posoudit, zda a v jaké míře je účelné spolupracovat s Komisí.

128 Přitom ze znění a struktury uvedeného sdělení jednak vyplývá, že podnik žádající o jeho použití musí kontaktovat Komisi a krom toho, že strategie pozdní nebo minimální spolupráce může vést k nízkému snížení pokuty nebo dokonce k žádnému snížení (viz body B až D, jakož i bod E1 sdělení o spolupráci z roku 1996).

129 I když sdělení o spolupráci z roku 1996 vyvolává legitimní očekávání, o která se mohou opírat podniky, které si přejí informovat Komisi o existenci kartelové dohody (viz rozsudek BASF v. Komise, bod 109 výše, body 487 a 488, a citovaná judikatura), tato očekávání se mohou týkat pouze způsobu, jímž budou jejich přispění zohledněna Komisí, jakmile projeví svou vůli spolupracovat. Ze znění sdělení o spolupráci z roku 1996 ani z logiky vlastní mechanismu, který zavádí, nijak nevyplývá, že je Komise povinna v průběhu správního řízení informovat podniky, které neprojevily svou vůli spolupracovat, o opatřeních, které přijala v rámci svého šetření nebo o jeho vývoji.

130 Všichni účastníci kartelové dohody mají v jakémkoliv okamžiku správního řízení možnost požádat o prospěch z použití sdělení o spolupráci z roku 1996, ať už jsou vyšetřovací opatření přijatá Komisí jakákoliv. Každému účastníku kartelové dohody tedy přísluší, aby se rozhodl, zda a v jakém okamžiku si přeje dovolávat se sdělení o spolupráci z roku 1996.

131 V projednávaném případě mohly žalobkyně projevit svou vůli spolupracovat s Komisí v jakémkoliv okamžiku po zveřejnění sdělení o spolupráci z roku 1996, a zejména po šetřeních, jímž byly podrobeny dne 22. března 2001.

132 Není tedy možné Komisi vytýkat, že provedla doplňková šetření u jiných podniků, ani že v rámci věci COMP/E-1/38.240 (Průmyslové trubky) zaslala žádosti o informace, aniž by o tom informovala žalobkyně.

133 Pokud jde o argument vycházející ze zaslání žádostí o informace v rámci věci COMP/E-1/38.069 (Měděné sanitární trubky), je třeba připomenout, že ačkoliv posouzení stupně spolupráce poskytované podniky nemůže záviset na čistě náhodných faktorech, jako je pořadí, ve kterém byly vyslýchány Komisí (rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2001, Acerinox v. Komise, T-48/98, Recueil s. II-3859, bod 140), stupně spolupráce poskytnuté různými podniky mohou být považovány za srovnatelné pouze tehdy, pokud tyto podniky ve stejné fázi správního řízení a za obdobných okolností poskytnou Komisi podobné informace (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, T-45/98 a T-47/98, Recueil s. II-3757, bod 245).

134 V projednávaném případě je nesporné, že Komise v rámci věci COMP/E-1/38.069 (Měděné sanitární trubky) zaslala žádosti o informace skupině Boliden a společnostem HME a Chalkor dne 3. března a žalobkyním dne 20. března 2003. V tomto ohledu je třeba uvést, že mezi těmito čtyřmi podniky pouze společnost Chalkor začala spolupracovat s Komisí předtím, než tato zaslala oznámení námitek. Přestože společnost Chalkor začala spolupracovat s Komisí v dubnu 2003, žalobkyně totiž podaly svou nabídku spolupráce až ve značně pozdější fázi řízení, a sice v listopadu 2003, poté co dne 29. srpna 2003 obdržely oznámení námitek. Jelikož žalobkyně neprokázaly, že jejich opožděná spolupráce vyplývala ze skutečnosti, že obdržely žádosti o informace

17 dnů po skupině Boliden a společnostech HME a Chalkor, je třeba zamítnout jejich argument vycházející z opožděného zaslání uvedených žádostí o informace.

135 S ohledem na vše výše uvedené je třeba zamítnout výtku, že Komise vedla své šetření údajně diskriminačním způsobem.

K údajně diskriminačnímu zacházení se žalobkyněmi oproti účastníkům dohod SANCO a dohod WICU a Cuprotherm

– Argumenty účastnic řízení

136 Žalobkyně hlavně uvádí, že Komise měla při stanovení výše pokut rozlišovat mezi žalobkyněmi, které se účastnily pouze jedné části kartelu a podniky, které se účastnily na dvou nebo třech jeho částech.

137 V tomto ohledu žalobkyně zpochybňují závěr Komise obsažený v bodě 689 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého nebylo možné prokázat, že jednání ve vzájemné shodě mezi účastníky dohod SANCO bylo mezi lety 1988 až 1995 podstatně užší než to, které existovalo mezi účastníky evropských rozšířených dohod. Podle žalobkyň představovaly v rozporu s tvrzením Komise v napadeném rozhodnutí

dohody SANCO mnohem užší a podstatně více protisoutěžní spolupráci než evropské rozšířené dohody.

138 Pokud jde o řešení navržené Komisí v její žalobní odpovědi, a sice o zvýšení pokut uložených „výrobcům SANCO“, aby se napravila případná nerovnost v zacházení, žalobkyně tvrdí, že toto představuje implicitní, ale jasné uznání toho, že nerozlišení částky pokut uložených dotčeným podnikům není odůvodněné.

139 Pokud jde o dohody WICU a Cuprotherm, žalobkyně zdůrazňují, že skutečnost, že Komise pro účely stanovení tržních podílů v rámci rozdílného zacházení spojila obrat týkající se sanitárních trubek z obyčejné mědi a měděných sanitárních trubek izolovaných plastem, nemůže být považována za prostředek k přísnějšímu sankcionování výrobců „WICU a Cuprotherm“. Podle žalobkyň bylo toto spojení nezbytné, protože Komise v bodě 459 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že dohody týkající se sanitárních trubek z obyčejné mědi měly nezbytně vliv i na měděné sanitární trubky izolované plastem.

140 Žalobkyně se dále domnívají, že faktická imunita poskytnutá skupině KME ohledně její účasti na dohodách WICU a Cuprotherm (body 760 a 761 odůvodnění napadeného rozhodnutí) měla být přípustná pouze, kdyby výrobci „WICU a Cuprotherm“ byli umístěni od začátku do rozdílné kategorie pro účely stanovení výchozí částky pokut.

141 Žalobkyně konečně tvrdí, že Komise neodůvodňuje své rozhodnutí nerozlišovat pro účely stanovení částky pokut mezi podniky, které byly jako ony zapojeny pouze do

evropských rozšířených dohod a skupinou KME a společností Wieland, které byly zapojeny nejen do evropských rozšířených dohod, ale rovněž do dohod WICU a Cuprotherm. Toto opomenutí představuje porušení článku 253 ES.

142 Komise navrhuje zamítnutí žalobního důvodu. Na podporu své obhajoby uvádí, přičemž odkazuje na body 459, 461 a 462 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že konstatovala, že podniky zapojené do dvou (skupina Boliden) nebo tří (skupina KME a společnost Wieland) částí protiprávního jednání, se dopustily protiprávního jednání, které má mnoho forem, jehož projevy se lišily, ale byly propojené. Komise naopak zdůrazňuje, že podniky, které se účastnily pouze na třetí části protiprávního jednání, a sice skupiny IMI a Outokumpu, společnost Mueller, skupina Buntmetall a společnosti HME a Chalkor nebyly považovány za účastníky dohod SANCO a dohod WICU a Cuprotherm.

143 V důsledku toho se Komise domnívá, že tím, že považovala žalobkyně za odpovědné za protiprávní jednání, kterého se dopustily, neporušila zásadu individuality trestů a sankcí.

144 Pokud jde o dohody SANCO, Komise tvrdí, že závažnost protiprávního jednání, kterého se dopustili „výrobci SANCO“ je srovnatelná se závažností protiprávního jednání, kterého se dopustily žalobkyně. Komise, která odkazuje na body 130, 131, 137, 138, 199 až 213, 236, 265, 277 a 310 odůvodnění napadeného rozhodnutí, tvrdí, že evropské rozšířené dohody se týkaly rozdělení zákazníků, systému pravidelného a systematického dohledu, jakož i dohod o cenách.

145 Pokud jde o souběžnou existenci dohod SANCO a evropských rozšířených dohod, Komise připomíná, že „výrobci SANCO“ byli považováni za odlišnou skupinu v rámci evropských rozšířených dohod a že se společně domlouvali před schůzkami širší skupiny. Účastníci evropských rozšířených dohod totiž měli prospěch z omezení

hospodářské soutěže zavedeného „výrobci SANCO“ tím, že jej zahrnuli do svých protiprávních dohod. Nicméně koordinace mezi výrobci SANCO a koordinace zaznamenaná v rámci evropských rozšířených dohod, se týkala v zásadě stejných otázek.

146 Komise tvrdí, že i kdyby Tribunál měl přijmout argument žalobkyň, podle kterého byly dohody SANCO více protisoutěžní než evropské rozšířené dohody, neexistuje žádný důvod ke snížení pokuty, která jim byla uložena. Komise se domnívá, že částka pokuty uložené žalobkyním odráží přesně závažnost protiprávního jednání, kterého se zjevně dopustily. V tomto kontextu odkazuje na bod 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby zdůraznila, že žalobkyně hrály v kartelu velmi důležitou úlohu.

147 Komise má tedy za to, že nejvhodnějším způsobem nápravy nedostatku tvrzeného v projednávaném případě je zvýšit částku pokut uložených „výrobcům SANCO“, a sice skupině KME, společnosti Wieland a skupině Boliden, a to spíše než snížit pokutu uloženou žalobkyním.

148 Pokud jde o dohody WICU a Cuprotherm, Komise tvrdí, že skutečně přistoupila k rozdílnému zacházení mezi jednak žalobkyněmi a jednak skupinou KME a společností Wieland.

149 V tomto ohledu Komise uvádí, že pokud by byla v napadeném rozhodnutí konstatována odlišná protiprávní jednání týkající se jednak sanitárních trubek z obyčejné mědi a jednak měděných sanitárních trubek izolovaných plastem, rozdělení podniků do kategorií za účelem rozdílného zacházení co se týče protiprávního jednání týkajícího se sanitárních trubek z obyčejné mědi by se zakládalo pouze na prodejích tohoto výrobku.V takovém případě by podíly žalobkyň na trhu byly vyšší a částka pokuty, která by jim byla uložena, by byla rovněž vyšší. Relevantní obrat žalobkyň, a sice obrat týkající se prodejů sanitárních trubek z obyčejné mědi, je totiž stejný jako obrat použitý Komisí v napadeném rozhodnutí, ale velikost celkového trhu, a sice celkové

prodeje sanitárních trubek z obyčejné mědi, je menší než velikost trhu, na kterou odkazuje Komise v napadeném rozhodnutí, a sice celkové prodeje sanitárních trubek z obyčejné mědi a měděných sanitárních trubek izolovaných plastem.

150 Komise odmítá rovněž tvrzení žalobkyň, podle kterého byla kumulace obratu týkajícího se sanitárních trubek z obyčejné mědi a obratu týkajícího se měděných sanitárních trubek izolovaných plastem nezbytná i za předpokladu, že by dohody WICU a Cuprotherm neexistovaly. Komise se domnívá, že toto tvrzení je „bytostně nelogické". Znamenalo by totiž, že při neexistenci protiprávních dohod ohledně měděných sanitárních trubek izolovaných plastem by podnikům vyrábějícím zároveň sanitární trubky z obyčejné mědi a měděné sanitární trubky izolované plastem musely být uloženy vyšší pokuty než těm, které vyrábí pouze sanitární trubky z obyčejné mědi. Podniky, které by měly stejný relativní význam v kartelové dohodě, by tedy byly sankcionovány pokutami, jejichž výše by se lišila podle toho, zda vyrábí nebo nevyrábí trubky nepokryté kartelovou dohodou.

151 Komise tvrdí, že pokud by měl Tribunál připustit argument žalobkyň, navrhuje mu, aby při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci zvýšil pokutu, která jim byla uložena, aby se odrazil jejich vyšší tržní podíl a tedy jejich zvýšený relativní význam v kartelové dohodě týkající se sanitárních trubek z obyčejné mědi.

– Závěry Tribunálu

152 Pokud jde zaprvé o tvrzení o porušení povinnosti uvést odůvodnění, z judikatury vyplývá, že v rámci stanovení pokut za porušení práva hospodářské soutěže je

uvedená povinnost splněna, jestliže Komise ve svém rozhodnutí uvede posuzované skutečnosti, které jí umožnily vymezit závažnost a délku trvání protiprávního jednání (viz rozsudek Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 107 výše, bod 463 a citovaná judikatura).

153 V projednávaném případě žalobkyně netvrdí, že napadené rozhodnutí neuvádí skutečnosti, na základě kterých Komise posoudila závažnost a délku trvání protiprávního jednání, kterého se dopustily. Jejich výtka, která se týká pouze skutečnosti, že Komise nevysvětlila, proč s nimi nebylo zacházeno jinak než s výrobci „WICU a Cuprotherm", musí být v důsledku toho zamítnuta. Článek 253 ES totiž s ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 152 výše nelze vykládat tak, že Komisi ukládá, aby ve svých rozhodnutích objasnila důvody, proč v souvislosti s výpočtem výše pokuty nepoužila jiná hlediska, která jsou ve vztahu k hlediskům použitým v napadeném rozhodnutí alternativní (viz v tomto smyslu obdobně rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, Fiskeby Board v. Komise, T-319/94, Recueil, s. II-1331, bod 127).

154 Pokud jde zadruhé o opodstatněnost této výtky, je třeba úvodem připomenout zásady formulované judikaturou co se týče osobní odpovědnosti, která vyplývá z porušení čl. 81 odst. 1 ES kartelového typu.

155 Pokud jde o odpovědnost za protiprávní jednání jako takovou, z judikatury vyplývá, že skutečnost, že se podnik přímo neúčastnil na všech skutečnostech naplňujících znaky celkové kartelové dohody, jej nemůže zbavit odpovědnosti za jednání porušující čl. 81 odst. 1 ES, pokud je prokázáno, že musel nezbytně vědět jednak to, že koluze, na níž se účastní, byla součástí celkového schématu a jednak, že toto celkové schéma zahrnovalo soubor prvků tvořících kartelovou dohodu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil s. I-4125, bod 87 ; rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998,

Buchmann v. Komise, T-295/94, Recueil s. II-813, bod 121, a ze dne 8. července 2008, AC-Treuhand v. Komise, T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501, body 130 a 131).

156 Komise, která prokázala existenci kartelu a identifikovala jeho účastníky, je za účelem uložení pokut povinna přezkoumat relativní závažnost účasti každého z nich. To vyplývá jak z judikatury (viz v tomto smyslu rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni, bod 155 výše, body 90 a 150, a Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 118 výše, bod 145 ; rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 155 výše, bod 133) tak z pokynů, které stanoví rozdílné zacházení, které vede ke stanovení zvláštní výchozí částky pokuty, jakož i k přihlédnutí k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, na základě čehož se pak výše pokuty může upravit zejména v závislosti na aktivní či pasivní roli dotyčných podniků při uskutečňování protiprávního jednání.

157 Nicméně podniku nesmí být nikdy uložena pokuta, jejíž výše se stanoví na základě účasti na koluzi, za níž není shledán odpovědným (rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, Sigma Technologie v. Komise, T-28/99, Recueil s. II-1845, body 79 až 82).

158 S ohledem na výše uvedené zásady je třeba zkoumat výtku žalobkyň, podle které Komise nezohlednila jejich omezenou účast na kartelu.

159 Je nesporné, že se žalobkyně účastnily pouze evropských rozšířených dohod a že jsou shledány odpovědnými pouze za jejich účast na této části kartelu (bod 461 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nicméně Komise nepřezkoumala otázku, zda se pachatel, který se účastní na jediné části kartelové dohody, dopouští méně závažného protiprávního jednání ve smyslu čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 než pachatel, který se v rámci téže kartelové dohody účastní všech jejích částí. Tato otázka je o to významnější v projednávaném případě, protože žalobkyně nebyly shledány odpovědnými za dvě další části kartelu, a sice dohody SANCO a dohody WICU a Cuprotherm.

160 Komise totiž v bodě 689 odůvodnění napadeného rozhodnutí dospěla k závěru, že není třeba zacházet rozdílně s pachateli, kteří se účastnili pouze evropských rozšířených dohod, a těmi, kteří se rovněž účastnili dohod SANCO, protože spolupráce v rámci dohod SANCO nebyla podstatně užší než spolupráce existující v rámci evropských rozšířených dohod.

161 Je třeba konstatovat, že úvaha Komise je nesprávná, protože srovnání mezi intenzitou různých částí kartelu by mohlo být relevantní, pokud by žalobkyně byly zapojeny do vícero částí kartelu, což se v projednávaném případě nestalo.

162 Podnik, jehož odpovědnost je prokázána pokud jde o vícero částí kartelové dohody přispívá totiž více k účinnosti a závažnosti této kartelové dohody než pachatel, který je zapojen pouze do jediné části téže kartelové dohody. První podnik se tedy dopouští více závažného protiprávního jednání, než kterého se dopouští druhý podnik.

163 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že na základě zásady individuality trestů a osobní odpovědnosti je Komise při posouzení relativní závažnosti účasti každého pachatele na kartelové dohodě povinna zohlednit skutečnost, že někteří pachatelé nejsou případně odpovědní ve smyslu rozsudku Komise v. Anic Partecipazioni, bod 155 výše (bod 87) za všechny části této kartelové dohody.

164 V rámci použití pokynů je třeba toto posouzení nezbytně uskutečnit ve fázi stanovení zvláštní výchozí částky pokuty, protože zohlednění polehčujících okolností umožňuje pouze upravit základní částku pokuty v závislosti na způsobech provádění kartelové dohody pachatelem. Přitom pachatel, který není shledán odpovědným za určité části této kartelové dohody, nemohl hrát roli při provádění těchto částí. Porušení pravidel práva hospodářské soutěže je z důvodu omezeného rozsahu protiprávního jednání, které se mu vytýká, méně závažné než to, které je přičteno pachatelům, kteří se účastnili všech částí protiprávního jednání.

165 Argument Komise, podle kterého všichni účastníci evropských rozšířených dohod měli prospěch z omezení hospodářské soutěže zavedeného „výrobci SANCO“ nemůže být přijat, protože neshledala žalobkyně odpovědné za stránky dotčeného protiprávního jednání týkající se dohod SANCO. V tomto ohledu je rovněž třeba uvést, že protisoutěžní dopad kartelové dohody na ceny může z povahy věci přinést prospěch všem dodavatelům přítomným na relevantním trhu, a nikoliv pouze podnikům účastnícím se uvedené kartelové dohody.

166 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že Komise porušila zásadu rovného zacházení tím, že při stanovení výše pokut opomenula zohlednit skutečnost, že se žalobkyně na rozdíl od skupiny KME, společnosti Wieland a skupiny Boliden, účastnily pouze na jedné části kartelu a tím, že tedy s odlišnými situacemi zacházela stejně, aniž by bylo takové zacházení objektivně odůvodněné.

167 Pokud jde o důsledky, které musí být vyvozeny z tohoto konstatování, Komise ohledně dohod SANCO navrhuje, aby Tribunál zvýšil částku pokut uložených „výrobcům SANCO“ místo, aby snížil pokutu uloženou žalobkyním. Tribunál se nicméně domnívá při výkonu své pravomoci přezkumu v plné jurisdikci, že výchozí částka použitá Komisí je přiměřená ve vztahu k závažnosti, kterou dohromady představují tři části kartelu a že je třeba snížit výchozí částku pokuty uložené žalobkyním, aby se

zohlednila skutečnost, že byly Komisí shledány odpovědnými pouze za jejich účast na třetí části kartelu.

168 Tvrzení Komise, podle kterého žalobkyně hrály významnou úlohu v rámci kartelu neumožňuje zpochybnit tento závěr. Je totiž třeba zaprvé konstatovat, že Komise se v napadeném rozhodnutí nedomnívala, že úloha, kterou hrála skupina IMI v rámci evropských rozšířených dohod představovala přitěžující okolnost ve smyslu pokynů. Zadruhé Komise během tohoto řízení neuvedla důvody, pro které by její posouzení v tomto ohledu mělo být chybné. Tedy v rámci stanovení výše pokuty Tribunálu nepřísluší nahradit posouzení provedené Komisí, pokud jde o úlohu, kterou hrály žalobkyně v rámci evropských rozšířených dohod, svým vlastním posouzením.

169 Krom toho v rozsahu, v němž může být tvrzeno, že neúčast žalobkyň na dohodách SANCO se dostatečně odráží v jejich zvláštní výchozí částce pokuty, protože tržní podíl žalobkyň, které neuváděly na trh „trubky SANCO" byl vypočten s ohledem na obrat všech výrobců sanitárních trubek z obyčejné mědi, včetně obratu odpovídajícímu prodeji „trubek SANCO", je třeba konstatovat následující.

170 Dohody SANCO a evropské rozšířené dohody se týkaly téhož relevantního trhu, a sice trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi. Komise tedy byla povinna, i za neexistence dohod SANCO, zohlednit obrat dosažený prodeji trubek SANCO, aby vypočítala tržní podíl žalobkyně na relevantním trhu.

171 Naopak pokud jde o dohody WICU a Cuprotherm, situace je odlišná. Tyto dohody se týkaly výrobků, které nejsou nahraditelné sanitárními trubkami z obyčejné mědi.

Z bodu 459 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že sanitární trubky z obyčejné mědi a měděné sanitární trubky izolované plastem tvoří odlišné relevantní trhy.

172 Tedy při výpočtu tržního podílu žalobkyň, které byly činné na trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi s ohledem na obrat uskutečněný na trhu s těmito trubkami a na obrat uskutečněný na trhu s měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem, byl žalobkyním skutečně přičten menší podíl na trhu a tedy nižší zvláštní výchozí částka pokuty než která by byla stanovena, pokud by byl jejich podíl vypočten pouze s ohledem na obrat uskutečněný na trhu, na kterém se skutečně účastnily na kartelu.

173 Tvrzení žalobkyň, podle kterého by byla kumulace obratu dosaženého se sanitárními trubkami z obyčejné mědi a obratu dosaženého s měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem nezbytná i za předpokladu, že by dohody WICU a Cuprotherm neexistovaly, je zjevně neopodstatněné. Z judikatury ani z pokynů nevyplývá, že je Komise při výpočtu tržních podílů účastníků kartelové dohody pro účely rozdílného zacházení povinna zohlednit obrat dosažený ohledně jiných výrobků než jsou ty, jenž jsou předmětem dotčeného protiprávního jednání.

174 S ohledem na vše výše uvedené je třeba pouze upravit částku pokuty uložené žalobkyním tak, aby odrážela jejich neúčast na dohodách SANCO. Konkrétní důsledky této úpravy se upřesní v bodech 187 až 190 níže.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady proporcionality

Argumenty účastnic řízení

175 Žalobkyně se domnívají, že existuje nesoulad mezi výší pokuty, které jim byla uložena a hospodářskou hodnotou jejich činností v oblasti měděných sanitárních trubek. Tento nesoulad vychází ze skutečnosti, že velikost trhu a obrat dosažený žalobkyněmi, o který se Komise opřela při stanovení výše pokut, byl uměle zvýšen a dává zcela nesprávný obraz o skutečné hodnotě trhu a dosaženém obratu.

176 V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že jakožto výrobci trubek nemají žádný vliv na cenu jejich hlavní suroviny, a sice mědi, která představuje mezi 50 a 65 % konečné ceny placené jejich zákazníky. Žalobkyně připomínají, že činnosti kartelu se netýkaly zásobování mědí a nemohly mít absolutně vliv na cenu mědi, protože cena kovu se určuje denními kurzy na London Metal Exchange (Londýnské burze kovů). Cena kovu je tedy pouze faktorem, který se odráží na straně zákazníků ve stejné výši jako ji platí žalobkyně.

177 Žalobkyně zdůrazňují, že jejich argumentace se netýká posouzení závažnosti protiprávního jednání a jeho vztahu k velikosti trhu, ale zásady proporcionality, jak je uvedená v bodě 5 písm. b) pokynů. Žalobkyně na podporu tohoto argumentu uplatňují rovněž rozhodovací praxi Komise.

178 Žalobkyně doplňují, že prodaly svou činnost v oblasti měděných sanitárních trubek, jejíž čistá účetní hodnota byla přibližně 34 milionů eur, za přibližně 18,1 milionů eur. Tato cena ukazuje, že výše uložené pokuty, a sice 44,98 milionů eur, je nepřiměřená.

179 Komise navrhuje zamítnutí žalobního důvodu.

Závěry Tribunálu

180 Úvodem je třeba zdůraznit, že pro účely stanovení výchozí částky pokuty Komise může, aniž by však k tomu byla povinna, přihlédnout k velikosti dotčeného trhu (rozsudky BASF v. Komise, bod 109 výše, bod 134, a ze dne 27. září 2006, Roquette Frères v. Komise, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, body 149 a 150), což v projednávaném případě učinila.

181 Žalobní důvod žalobkyně se opírá o předpoklad, že je nesprávné, že Komise zohlednila cenu mědi při jejím posouzení hodnoty dotyčného odvětví.

182 Nicméně tento předpoklad je chybný. Neexistuje totiž žádný pádný důvod, proč by obrat na relevantním trhu měl být počítán bez zahrnutí určitých výrobních nákladů. Jak Komise správně uvedla, ve všech průmyslových odvětvích existují náklady spjaté s konečným výrobkem, na které výrobce nemá vliv, ale které nicméně tvoří podstatnou část celé jeho činnosti, a proto nemohou být při stanovení výchozí částky pokuty z jeho obratu vyloučeny (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95,

T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, body 5030 a 5031).

183 Skutečnost, že cena mědi tvoří významnou část konečné ceny průmyslových trubek nebo že riziko fluktuace cen mědi je o dost vyšší než u jiných surovin, nevyvrací tento závěr a neukládá Komisi povinnost použít bod 5 písm. b) pokynů.

184 Krom toho je třeba uvést, že rozhodnutí Komise uplatněná žalobkyněmi nejsou relevantní, protože dřívější rozhodovací praxe Komise netvoří právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže.

185 Dále je třeba konstatovat, že číselné údaje, které žalobkyně předložily, když tvrdily, že výše pokuty, která jim byla uložena, přesahuje jejich činnost v oblasti měděných sanitárních trubek, nestačí pro přijetí závěru, že výše jejich pokuty byla nepřiměřená. Žalobkyně totiž neuvedly skutečnosti, ze kterých uvedené číselné údaje vycházejí.

186 Je tedy třeba zamítnout tento žalobní důvod jako neopodstatněný v plném rozsahu.

3. *Ke stanovení konečné částky pokuty*

187 Jak vyplývá z bodů 79 až 97 a 154 až 174 výše, je třeba upravit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise při stanovení výše pokuty nezohlednila jednak přerušení

účasti žalobkyň na kartelu mezi 1. prosincem 1994 a 11. dubnem 1996 a jednak skutečnost, že se neúčastnily dohod SANCO.

188 Ve zbývající části zůstávají úvahy Komise vyložené v napadeném rozhodnutí, jakož i metoda stanovení pokut použitá v projednávaném případě, nezměněny. Konečné částka pokuty se tedy vypočte následně.

189 Výchozí částka pokuty uložené žalobkyním se snižuje o 10 %, aby se zohlednila menší závažnost jejich účasti na kartelu oproti závažnosti účasti „výrobců SANCO“. Nová výchozí částka pokuty uložené žalobkyním se tedy stanoví na 21,42 milionu eur.

190 Vzhledem k tomu, že se žalobkyně dvakrát účastnily na kartelu během výsledného období deseti let a jednoho měsíce, musí být použito 100% zvýšení z důvodu délky trvání protiprávního jednání, což vede k základní částce pokuty ve výši 42,84 milionů eur. Při zohlednění 10% snížení poskytnutého žalobkyním Komisí na základě bodu D sdělení o spolupráci z roku 1996 se tedy konečná částka pokuty uložené žalobkyním stanoví na 38,556 milionů eur.

K nákladům řízení

191 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Nicméně podle prvního pododstavce čl. 87 odst. 3 uvedeného jednacího řádu může Tribunál rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout,

že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch nebo z výjimečných důvodů.

192 S ohledem na skutečnost, že každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch a s ohledem na konstatování uskutečněné v bodě 94 výše se Tribunál domnívá, že okolnosti projednávaného případu budou správně posouzeny, když rozhodne, že Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí 40 % nákladů žalobkyň.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (osmý senát)

rozhodl takto:

1) Článek 1 písm. h) až j) rozhodnutí Komise K (2004) 2826 ze dne 3. září 2004, týkajícího se řízení podle článku čl. 81 [ES] a čl. 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.069 – Měděné sanitární trubky) se zrušuje v rozsahu, v němž se týká období od 1. prosince 1994 do 11.dubna 1996.

2) Výše pokuty uložené společně a nerozdílně společnostem IMI plc, IMI Kynoch Ltd a Yorkshire Copper Tube v čl. 2 písm. f) rozhodnutí K (2004) 2826 se stanoví na 38,556 milionů eur.

3) Ve zbývající části se žaloba zamítá.

4) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí 40 % nákladů řízení vynaložených společnostmi IMI, IMI Kynoch a Yorkshire Copper Tube.

5) Společnosti IMI, IMI Kynoch a Yorkshire Copper Tube ponesou 60 % vlastních nákladů řízení.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 19. května 2010.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu ..... II - 1777

1. Správní řízení ..... II - 1777

2. Napadené rozhodnutí ..... II - 1780

Relevantní výrobky a trhy ..... II - 1786

Složky dotčeného protiprávního jednání ..... II - 1787

Dohody mezi „výrobci SANCO“ ..... II - 1787

Dohody mezi „výrobci WICU a Cuprotherm“ ..... II - 1788

Evropské rozšířené dohody ..... II - 1789

Doba trvání a trvalá povaha dotčeného protiprávního jednání ..... II - 1790

Stanovení výše pokut ..... II - 1791

Výchozí částka pokut ..... II - 1792

– Závažnost ..... II - 1792

– Rozdílné zacházení ..... II - 1794

Základní částka pokut ..... II - 1795

Přitěžující a polehčující okolnosti ..... II - 1798

Použití sdělení o spolupráci z roku 1996 ..... II - 1799

Konečná částka pokut ..... II - 1800

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení ..... II - 1801

Právní otázky ..... II - 1802

1. K návrhu směřujícímu k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí ..... II - 1803

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení a ze zjevně nesprávného posouzení ..... II - 1803

Argumenty účastnic řízení ..... II - 1803

Závěry Tribunálu ..... II - 1808

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu ..... II - 1814

Argumenty účastnic řízení ..... II - 1814

Závěry Tribunálu ..... II - 1815

2. K návrhu směřujícímu ke snížení částky pokuty ..... II - 1818

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení ..... II - 1820

K diskriminačnímu způsobu, jakým měla Komise vést šetření ..... II - 1820

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 1820

– Závěry Tribunálu ..... II - 1821

K údajně diskriminačnímu zacházení se žalobkyněmi oproti účastníkům dohod SANCO a dohod WICU a Cuprotherm ..... II - 1824

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 1824

– Závěry Tribunálu ..... II - 1828

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady proporcionality ..... II - 1835

Argumenty účastnic řízení ..... II - 1835

Závěry Tribunálu ..... II - 1836

3. Ke stanovení konečné částky pokuty ..... II - 1837

K nákladům řízení ..... II - 1838